

PAKRUOJO NESTACIONARIŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO LYGIŲ GALIMYBIŲ POLITIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centro (toliau – Centras) lygių galimybių politika (toliau – Politika) nustato nediskriminavimo, lygių galimybių ir lyčių lygybės principų taikymą Centre, pranešimų apie diskriminaciją ir lygių galimybių pažeidimus teikimo ir nagrinėjimo tvarką, apie diskriminaciją ir lygių galimybių pažeidimus pranešusių asmenų apsaugą ir pagalbos jiems priemones.
2. Politikos tikslas – kurti saugią, pagarbią, nediskriminuojančią aplinką darbuotojams, paslaugų gavėjams, kandidatams, praktikantams ir savanoriams, nustatyti prevencijos, reagavimo ir atsakomybės mechanizmus.
3. Politika taikoma Centre dirbantiems darbuotojams, taip pat asmenims, siekiantiems įsidarbinti ar atliekantiems socialinio darbo praktiką, paslaugų gavėjams, savanoriams ir paslaugų teikėjams, partneriams.
4. Politikoje vartojamos sąvokos:
 - 4.1. **Diskriminacija** – tiesioginė ir netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas, nurodymas diskriminuoti lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu.
 - 4.2. **Netiesioginė diskriminacija** – veikimas ar neveikimas, teisės norma ar vertinimo kriterijus, akivaizdžiai neutrali sąlyga ar praktika, kurie formaliai yra vienodi, bet juos įgyvendinant ar pritaikant atsiranda ar gali atsirasti faktinis naudojimosi teisėmis apribojimas arba privilegijų, pirmenybės ar pranašumo teikimas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, nebent šį veikimą ar neveikimą, teisės normą ar vertinimo kriterijų, sąlygą ar praktiką pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis.
 - 4.3. **Priekabiavimas** – nepageidaujamas elgesys, kai lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu siekiama įžeisti arba įžeidžiamas asmens orumas ir siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka.
 - 4.4. kitos Politikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose lygias galimybes, darbo santykius, asmens duomenų apsaugą ir asmenų su negalia teises.

II SKYRIUS LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮGYVENDINIMAS CENTRO VEIKLOJE

5. Centre draudžiama bet kokia diskriminacija, priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas, nurodymas diskriminuoti, stigmatizuojantis ar žeminantis elgesys bei neigiamas poveikis asmeniui, pranešusiam apie galimą pažeidimą.
6. Centras, įgyvendindamas lygias galimybes siekiančių įsidarbinti asmenų atžvilgiu, užtikrina, kad:

- 6.1. siekiantiems įsidarbinti Centre asmenims, kai atranką organizuoja ir vykdo Centras, būtų taikomos nediskriminacinės atrankos sąlygos ir kriterijai, paremti tik dalykiniais pretendentui keliamais reikalavimais;
- 6.2. skelbiant apie Centre esančias laisvas darbo vietas, kai į šias pareigas atranką organizuoja ir vykdo Centras, būtų:
 - 6.2.1. naudojama lyčiai jautri kalba (pvz., nurodoma, kad ieškoma „socialinio darbuotojo ar socialinės darbuotojos“ arba „socialinio (-ės) darbuotojo (-os)“);
 - 6.2.2. užtikrinamas darbo skelbimo informacijos prieinamumas asmenims su negalia ir (ar) individualių poreikių turintiems ir siekiantiems įsidarbinti asmenims;
 - 6.2.3. nurodomas Centro įsipareigojimas skatinti lygias galimybes darbuotojų atžvilgiu;
 - 6.2.4. nurodoma galimybė pritaikyti atrankos procedūros sąlygas negalia ir (ar) individualių poreikių turintiems ir siekiantiems įsidarbinti asmenims;
 - 6.2.5. nurodomi daugiau nei viena jusle suprantami būdai pasiteirauti apie laisvą darbo vietą (pvz., nurodomas konsultuojančio darbuotojo el. pašto adresas ir telefono numeris).
- 6.3. negalia ir (ar) individualių poreikių turintiems ir siekiantiems įsidarbinti asmenims, iš anksto informavus Centro darbuotoją, atsakingą už informacijos suteikimą, būtų sudaromos prieinamos sąlygos dalyvauti atrankoje (pvz., asmeniui prieinamos patalpos, kuriose vyksta atranka);
- 6.4. nebūtų taikomi diskriminaciniai kriterijai priimant sprendimą dėl įsidarbinančio asmens priėmimo į darbą, būsimu darbo laiko režimo, sudaromos darbo sutarties rūšies ir kitų kriterijų;
- 6.5. iš anksto informavus Centro darbuotoją, atsakingą už informacijos suteikimą, būtų užtikrinamas informacijos prieinamumas darbuotojams su negalia pasirašant darbo sutartį ir kitus įdarbinimo dokumentus, sudaromos galimybės susipažinti su dokumentais alternatyviomis komunikacijos formomis (pvz., lengvai suprantama kalba ir kt.).
- 6.6. atrankos metu kandidatų negalima klausti informacijos, nesusijusios su darbo funkcijomis, įskaitant klausimus apie šeimines padėtis, nėštumą, amžių, religinius ar politinius įsitikinimus, sveikatos būklę, išskyrus atvejus, kai tai tiesiogiai susiję su teisės aktuose numatytais darbo reikalavimais.
7. Atrankos kriterijai, kandidatų vertinimo pagrindai ir sprendimų motyvai turi būti aiškūs, susiję tik su pareigybės reikalavimais ir prireikus galėtų būti pagrindžiami dokumentais.
8. Centras, įgyvendindamas lygias galimybes savo darbuotojų atžvilgiu, užtikrina, kad:
 - 8.1. sprendžiant dėl darbuotojų perkėlimo į kitas pareigas ir (ar) dėl darbuotojų paaukštinimo būtų taikomos nediskriminacinės atrankos sąlygos ir kriterijai;
 - 8.2. būtų sudarytos nediskriminacinės darbo sąlygos, įskaitant aplinkos prieinamumą asmenims su negalia ir (ar) individualiais poreikiais (suteikiama individualius darbuotojo poreikius atitinkanti darbo vieta, reikalingos darbo priemonės, lankstus darbo grafikas, suteikiamos atostogos ir kt.);
 - 8.3. būtų taikomi nediskriminaciniai atliekamų darbo funkcijų vertinimo kriterijai (darbas vertinimas objektyviai ir nešališkai);
 - 8.4. būtų taikomi nediskriminaciniai darbo santykių pabaigos kriterijai;
 - 8.5. būtų sudarytos nediskriminacinės sąlygos darbuotojams tobulinti kvalifikaciją, siekti profesinio tobulėjimo, persikvalifikuoti, įgyti praktinės darbo patirties;
 - 8.6. darbuotojams už tokį patį ar lygiavertį darbą būtų mokamas vienodas darbo užmokestis, sudarant darbo apmokėjimo sistemą būtų taikomi nediskriminaciniai kriterijai;
 - 8.7. Centras periodiškai peržiūri darbo apmokėjimo praktiką, siekdamas nustatyti ir šalinti nepagrįstus atlygio skirtumus.
 - 8.8. dėl vidaus procesus reglamentuojančių sprendimų būtų konsultuojamasi su darbuotojais bei profesine sąjunga.
9. Už Politikos įgyvendinimo koordinavimą atsako direktoriaus paskirtas asmuo, o padalinių vedėjai, vadovai atsako už taikymą kasdienėje veikloje.
10. Centras, įgyvendindamas lygias galimybes paslaugų gavėjų atžvilgiu, užtikrina, kad:

- 10.1. paslaugos teikiamos visiems asmenims nepriklausomai nuo lyties, amžiaus, negalios, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, religijos, įsitikinimų ar kitų požymių;
- 10.2. kiekvieno paslaugų gavėjo situacija vertinama individualiai, atsižvelgiant į jo poreikius, gebėjimus ir aplinkybes;
- 10.3. užtikrinamas proporcingas ir teisingas paslaugų pritaikymas (pvz., asmenims su negalia, senyvo amžiaus žmonėms);
- 10.4. užtikrinamas fizinis, informacinis ir komunikacinis prieinamumas: patalpų pritaikymas (jei aktualu), informacijos pateikimas suprantama kalba, galimybė gauti pagalbą nuotoliniu būdu. Esant poreikiui, sudaromos sąlygos naudotis vertimo ar tarpininkavimo paslaugomis; prireikus informacija paslaugų gavėjams teikiama alternatyviais formatais ir jiems suprantamu būdu.
- 10.5. su visais paslaugų gavėjais elgiamasi pagarbiai, etiškai ir konfidencialiai. Netoleruojamas joks žeminantis, stigmatizuojantis ar diskriminuojantis elgesys;
- 10.6. paslaugų gavėjams aiškiai pateikiama informacija apie jų teises, teikiamas paslaugas, sprendimų priėmimo tvarką. Informacija pateikiama lengvai suprantama kalba;
- 10.7. sudaroma galimybė paslaugų gavėjams saugiai ir anonimiškai pateikti skundus dėl galimos diskriminacijos. Visi skundai nagrinėjami operatyviai, objektyviai ir nešališkai;
- 10.8. darbuotojai reguliariai dalyvauja mokymuose apie lygias galimybes, nediskriminavimą ir socialinę įtrauktį, skatinamas jautrumas įvairioms socialinėms grupėms;
- 10.9. Centras periodiškai vertina, kaip užtikrinamos lygios galimybės (pvz., per apklausas) ir remdamasis rezultatais, imasi tobulinimo veiksmų. Vertinimas gali būti atliekamas analizuojant gautų skundų skaičių, apklausų rezultatus, prieinamumo poreikius, mokymų apimtį ir kitus aktualius duomenis.
11. Centras sudaro sąlygas darbuotojams, siekiantiems įsidarbinti Centre asmenims taip pat asmenims, atliekantiems socialinio darbo praktiką, paslaugų gavėjams, savanoriams teikti pranešimus dėl diskriminacijos ir pranešimus apie lygių galimybių pažeidimus (toliau – pranešimai). Diskriminacijos ir (ar) lygių galimybių pažeidimo atvejai registruojami ir nagrinėjami laikantis šioje Politikoje įtvirtintos pranešimų nagrinėjimo tvarkos.
12. Anoniminiai pranešimai taip pat gali būti nagrinėjami, jeigu juose pateikta pakankamai faktinių aplinkybių galimam pažeidimui įvertinti.
13. Centras užtikrina lygias galimybes priimdamas teisės aktus bei nuolat deda pastangas skatinti lygias galimybes, gerinti Centro fizinės ir informacinės aplinkos prieinamumą asmenims su negalia bei kitiems asmenims, turintiems individualių poreikių.
14. Darbuotojai, bendraudami tarpusavyje, su kandidatais, praktikantais, paslaugų gavėjais, savanoriais ir trečiaisiais asmenimis, privalo elgtis pagarbiai, dalykiškai ir nediskriminuojančiai. Centre draudžiami įžeidžiantys, žeminantys, stigmatizuojantys komentarai, pasisakymai ar elgesys, susiję su saugomais asmens požymiais.

III SKYRIUS

PRANEŠIMŲ TEIKIMO IR NAGRINĖJIMO TVARKA

15. Apie diskriminaciją ir kitus lygių galimybių pažeidimus darbuotojai ir siekiantiems įsidarbinti Centre asmenys, taip pat asmenys, atliekantys socialinio darbo praktiką, paslaugų gavėjai, savanoriai turi teisę pranešti tiesiogiai atvykę į Centrą, pageidavimų ir pasiūlymų dėžutėje esančioje Centre, pašto korespondencija, elektroniniu paštu, telefonu.
16. Pranešime rekomenduojama nurodyti aplinkybes, datą, vietą, susijusius asmenis, turimus įrodymus ar kitą reikšmingą informaciją, tačiau pranešimo nagrinėjimas negali būti atsisakomas vien dėl formalių trūkumų.
17. Gauti pranešimai registruojami Centre nustatyta tvarka, atsakingo darbuotojo. Informacijai apie tokį pranešimą taikomas konfidencialumas ir ji negali būti teikiama asmenims, kurie nėra susiję su galimu pažeidimu ar jo tyrimu. Pranešimą pateikusio asmens duomenys ir kita jį tiesiogiai ar

netiesiogiai identifikuoti leidžianti informacija tvarkoma tik darbo ar tarnybos funkcijų atlikimo tikslais.

18. Pranešimas negali būti nagrinėjamas asmens, kurio atžvilgiu jis pateiktas, jo tiesioginio pavaldinio ar kito asmens, kuriam kyla interesų konfliktas.

19. Pranešimams nagrinėti Centro direktorius paskiria atsakingą asmenį arba tuo tikslu gali būti sudaryta komisija, kuri, gavusi pranešimą nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo informacijos gavimo dienos, paskiria pranešimo nagrinėjimo vietą, laiką ir apie tai informuoja pranešimą pateikusį asmenį. Pranešimas turi būti išnagrinėtas per kiek įmanoma trumpesnę laiką, tačiau ne ilgiau kaip per 20 darbo dienų nuo pranešimo gavimo dienos.

20. Gauti pranešimai Centre nagrinėjami vadovaujantis direktoriaus įsakymu patvirtintu „Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centro gautų asmenų prašymų, pasiūlymų ir skundų nagrinėjimo tvarkos aprašu“. Asmenų pranešimai nagrinėjami vadovaujantis šiais pagrindiniais principais:

20.1. betarpiškumo – visiems su pranešime nurodytomis aplinkybėmis susijusiems asmenims sudaromos galimybės pateikti paaiškinimus, dėl savo veiksmų ar jiems žinomų aplinkybių;

20.2. operatyvumo – pranešimai nagrinėjami per kiek įmanoma trumpesnę terminą;

20.3. objektyvumo ir nešališkumo – tyrimas atliekamas objektyviai, neturint išankstinių nuostatų dėl aplinkybių vertinimo.

21. Jeigu gauta informacija apie diskriminaciją leidžia pagrįstai manyti, kad gali būti padaryta nusikalstama veika, administracinis nusižengimas ar kitas pažeidimas, atsakingo asmens ar komisijos sprendimu, ši informacija, gavus pranešimą pateikusio asmens rašytinį sutikimą, nedelsiant persiunčiama tokią informaciją įgaliotai tirti institucijai.

22. Apie diskriminaciją asmenys taip pat turi teisę pranešti tiesiogiai Centro steigėjui arba tokius pažeidimus kompetentingai tirti institucijai.

23. Baigus nagrinėjimą, pranešimą pateikęs asmuo informuojamas apie priimtą sprendimą tiek, kiek tai neprieštarauja asmens duomenų apsaugos ir kitiems teisės aktų reikalavimams.

IV SKYRIUS

PRANEŠUSIŲ ASMENŲ APSAUGOS IR PAGALBOS JIEMS PRIEMONĖS

24. Asmeniui, pateikusiam pranešimą, yra užtikrinamas jo asmens duomenų konfidencialumas. Šie duomenys negali būti atskleisti tretiesiems asmenims, išskyrus Politikos 15 punkte numatytus atvejus ir/ar kitus teisės aktuose numatytus atvejus.

25. Prieš asmenį, pateikusį pranešimą, dėl tokios informacijos pateikimo, draudžiama imtis, grasinti imtis ir bandyti imtis bet kokių neigiamo poveikio priemonių.

26. Nagrinėjimo metu, jei būtina, gali būti taikomos laikinosios organizacinės priemonės, skirtos apsaugoti pranešimą pateikusį asmenį ar kitus susijusius asmenis nuo galimo neigiamo poveikio.

27. Atsakingas asmuo ar komisija informuoja pranešimą pateikusį asmenį, apie pagalbos priemones, kuriomis jis gali pasinaudoti pasitvirtinus pranešime nurodyto pažeidimo faktui Pasitvirtinus pažeidimo faktui, pranešimą pateikusiam asmeniui:

27.1. sudaroma galimybė naudotis reikalingų specialistų (psichologų, psichiatrų) paslaugomis;

27.2. esant jo rašytiniam prašymui, gali būti pakeičiama fizinė darbo vieta Centre ar sudaromos sąlygos asmeniui dirbti nuotoliniu būdu;

27.3. sudaromos galimybės konsultuotis su atsakingu asmeniu ar komisijos nariais.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Visi Centro darbuotojai pasirašytinai turi būti supažindinti su Politika ir atlikdami savo darbo funkcijas turi vadovautis šioje Politikoje įtvirtintais principais.

21. Politika peržiūrima ne rečiau kaip kartą per metus arba pasikeitus teisės aktams, organizacinei struktūrai ar nustatius praktinio taikymo poreikį.

22. Politika skelbiama Centro interneto svetainėje ir yra viešai prieinama darbuotojams, siekiantiems įsidarbinti Centre asmenims taip pat asmenims, atliekantiems socialinio darbo praktiką, paslaugų gavėjams, savanoriams.
